

ТРИХОСТРОНГІЛІДОЗИ ОВЕЦЬ В УМОВАХ ПРИВАТНИХ ГОСПОДАРСТВ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Негреба Ю.В., ст. викладач

Панасенко О.С., к.в.н., доцент

Сумський національний аграрний університет, м. Суми

Актуальність проблеми. Трихостронгілідози (Trichostrongylidoses) жуйних — група захворювань, які викликають численні види гельмінтів з родини Trichostrongylidae, що паразитують у слизовій оболонці сичуга і передній частині тонкого відділу кишечника овець, великої рогатої худоби, а також диких жуйних й інколи у коней, свиней та людини.

Зареєстровано близько 430 видів трихостронгілід, що паразитують у шлунково-кишковому тракті жуйних тварин. У практиці частіше реєструється змішана трихостронгілідозна інвазія, при якій у кишечнику одночасно паразитують трихостронгіліди кількох родів і видів. Найбільш частими і патогенними збудниками трихостронгілідозів є представники родів: *Haemonchus*, *Nematodirus*, *Ostertagia*, *Cooperia*, *Trichostrongylus*.

Це дрібні, волосовидної форми нематоди, загальною ознакою яких є відсутня або слабо розвинена ротова капсула та наявність добре розвиненої статевої бурси у самців. Самки багатьох трихостронгілід виділяють яйця стронгілідного типу (овальної форми, з прозорою тонкою шкаралупою, світло-сірого кольору, з наявними шарами дроблення), за винятком нематодірусів, нематодісел та маршалагій, тому копроовоскопічними методами можна встановити лише груповий діагноз на наявність трихостронгілідозної інвазії взагалі.

На території України збудниками стронгілятозів шлунково-кишкового тракту жуйних, є 12 видів нематод, які належать до восьми родів: *Haemonchus*, *Ostertagia*, *Trichostrongylus*, *Nematodirus*, *Cooperia*, *Bunostomum*, *Oesophagostomum*, *Chabertia*.

Поширення й інтенсивність інвазії залежать від природно-географічних умов. Так, у лісостеповій і степовій зонах найбільш характерними збудниками стронгілятозів є остертагії, трихостронгілюси, гемонхуси та нематодіруси; на Поліссі — буностами, трихостронгілюси, гемонхуси і езофагостоми.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили в умовах кафедри епізоотології та паразитології факультету ветеринарної медицини Сумського НАУ та в приватних господарствах Сумської області – Сумського, Краснопільського, Лебединського району. Копроовоскопічними

дослідженнями за методом Г.О. Котельникова та В.М. Хренова було досліджено 57 проб фекалій овець.

Результати досліджень. За результатами досліджень встановлено, що у тварин паразитують гельмінти родини Trichostrogylidae. Екстенсивність трихостронгілідозної інвазії становила 64,9%, при максимальній інтенсивності 43,6 екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину. В більшості випадків реєстрували поліінвазію – виявляли яйця гельмінтів роду Nematodirus та інших нематод родини Trichostrogylidae. Вісім відсотків тварин були заражені трихостронгілідами та гельмінтами родини Trichosephalidae. Максимальний показник трихоцефальозної інвазії становив 11,6 екз./яєць в одній краплі флотаційного розчину.

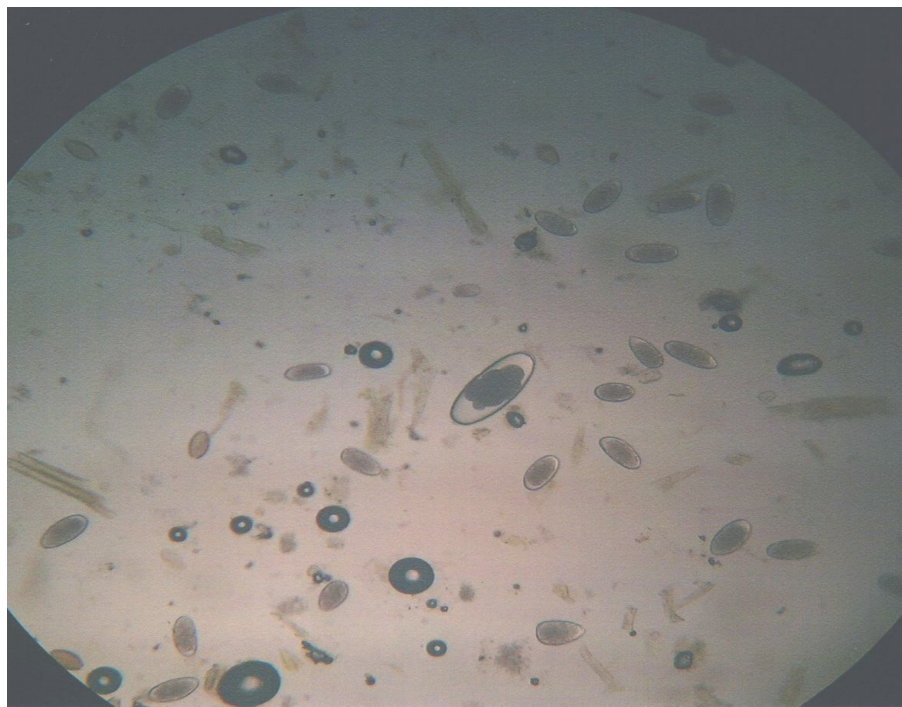

Рис.1. Яйця гельмінтів родини Trichostrogylidae та Trichosephalidae

Висновки.

Література

1. Веселий В.А. Поширення гельмінтозів великої рогатої худоби в господарствах Лісостепової зони України / В.А. Веселий, Л.І. Луценко, Н.Г. Полещук // Ветеринарна медицина. Міжвідомчий тематичний науковий збірник. – Х.: – 2008. – № 89. – 74 с.
2. Галат В.Ф. Методичні вказівки з діагностики гельмінтозів тварин / Галат В.Ф., Березовський А.В., Сорока Н.М. – К. : Ветінформ, 2004. – 54 с.

3. Куликова О. Л. Моно- и микстпаразитозы животных в среднем и нижнем Поволжье и их биологическая опасность (эпизоотологический мониторинг и меры борьбы) : автореф. дис. на соискание уч. степени д-ра вет. наук: спец. 03.00.19, 06.02.02 / О. Л. Куликова. — Нижний Новгород, 2010. — 51 с.
4. Трач В. Н. Паразитические личинки стронгилят домашних жвачных животных / В. Н. Трач. — К. : Наукова думка, 1982. — 127 с.
5. Ятусевич А. И. Паразитоценозы крупного рогатого скота и меры борьбы с ними / А. И. Ятусевич, Е. Л. Братушкина, Р. Н. Протасовицкая, В. П. Пивовар // Науковий вісник НАУ. — 2006. — Вип. 98. — С. 233–236.